

Tudatzavarok az intenzív osztályon

**Dr. Fülesdi Béla
DEOEC-AITT**

A tudatzavarok osztályozása

- **Hypnoid tudatzavarok:** Alvásra emlékeztető állapot
- **Nem hypnoid tudatzavarok:** a beteg látszólag éber, a környezetében lejátszódó eseményeket érzékelhetően követi, de kapcsolatba nem lehet vonni, vagy a környezettel való kapcsolata nem megfelelő

A hypnoid tudatzavarok

- **Somnolentia**: a beteg ébreszthető, de magára hagyva újból visszaalszik
- **Soporosus** a beteg, ha csak erős ingerekre reagál, rövid ideig tartható éber állapotban, reakciói inadekvátak, de reflexei jól kiválthatók.
- A **comatosus** beteg a legintenzívebb ingerekre sem ébred, felszínes és mélyreflexei hiányoznak.

Nem hypnoid tudatzavarok

- **Delirium:** zavartság, tájékozatlanság (térben és időben) és nyugtalanság jellemző, időnként érzékcsalódások is kialakulnak, de a beteg éber tudatú.
- **Ködös állapotok:**
  - Az orientált ködös állapotban az amnesia a legjellegzetesebb tünet. Ilyennel pld. magas láz, illetve propofol vagy midazolam anesztézia után találkozhatunk.
  - Deorientált ködös állapot: a viselkedésben és a beszédben bizonyos összefüggések megmaradnak, de a beteg magatartása és cselekvése is zavart szenved.

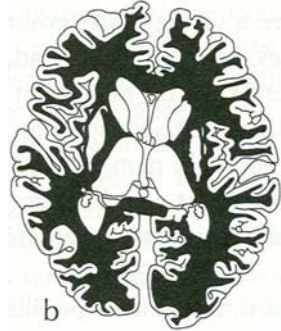
Egyéb, nehezen osztályozható

- **Locked-in syndroma:** A beteg tetrapareticus/plegiás, csak verticalis szemmozgásokkal képes kommunikálni, de az eldöntendő kérdésekre megfelelő választ ad ilyen módon. A corticospinalis és bulbaris pályák károsodása okozza (pl. az agytörzs ventralis részét érintő vérzés, tumor).
- **Apalliumos syndroma:** az agykéreg kétoldali, diffúz, súlyos károsodása miatt (pl. postresuscitációs diffúz kérgi károsodás): tetrahypotoniás beteg, semmilyen kapcsolatba nem vonható, de az agytörzsi működései épek: üres tekintettel előrefelé tekint, a körülötte zajló eseményeket tudatosan nem követi.

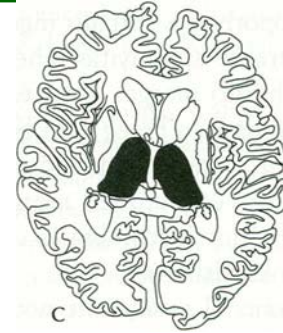
A tudatzavarok

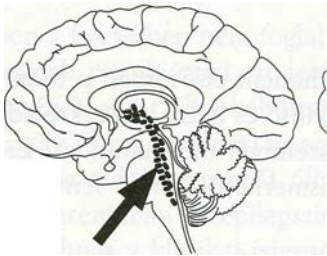
agykéreg ko. súly. kár.

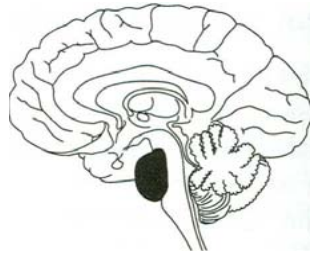
Fehérállom.

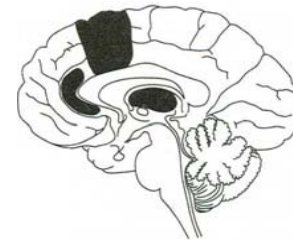
thalamus ko. károsod.

felszálló akt. rendsz. sér.

locked-in-syndrome

thal. kp. mag v. cing. v.
suppl. e. cing. subc. akin.
mutism.

GCS:

szemnyitás (1-4)
szóbeli válasz (1-5)
mozgásteljesítmény (1-6)

Glasgow Coma Scale

Eye opening (E)	Motor response (M)	Verbal response (V)
Spontaneous = 4 Response to speech = 3 To pain = 2 Nil (no response) = 1	Obeys = 6 Localizes = 5 Withdraws = 4 Abnormal flexion = 3 Extensor response = 2 Nil (no response) = 1	Oriented = 5 Confused conversation = 4 Inappropriate words = 3 Incomprehensible sounds = 2 Nil = 1

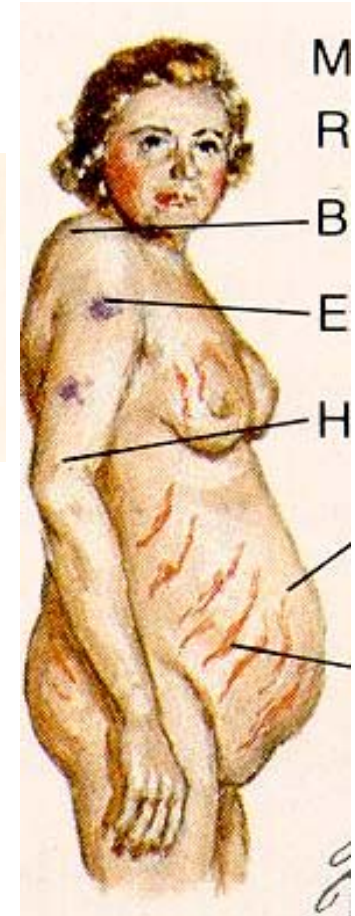
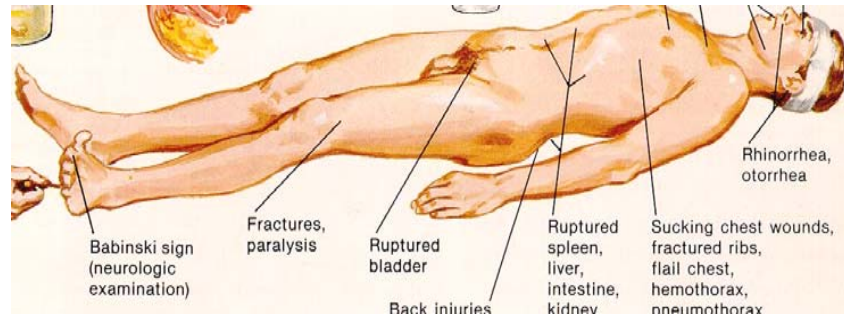
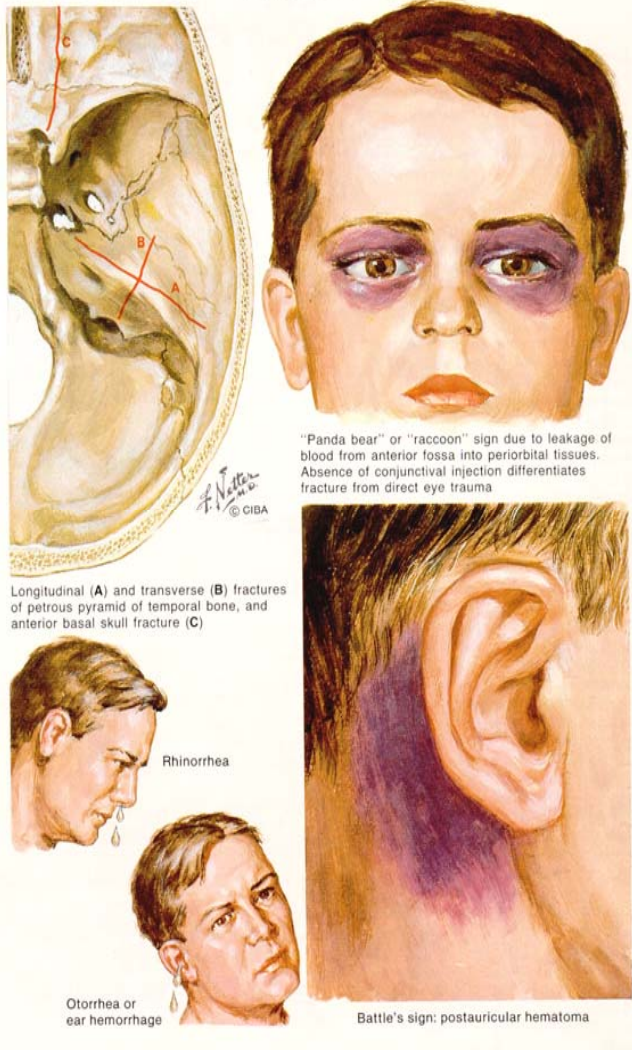
A coma diagnosztikája

- Előzmények!
- Külső jelek (hematoma, ascites, myoclonus?)
- Gyors neurológiai vizsgálat
  - Pupillák,
  - Szemmozgások
    - pozíció (skew dev)
    - spontán
    - stimulációra (babafej, kalóriás)
  - V-VII agyidegek/agytörzsi reflexek
  - Légzés
  - Reflexek, kóros reflexek
  - motoros válaszok

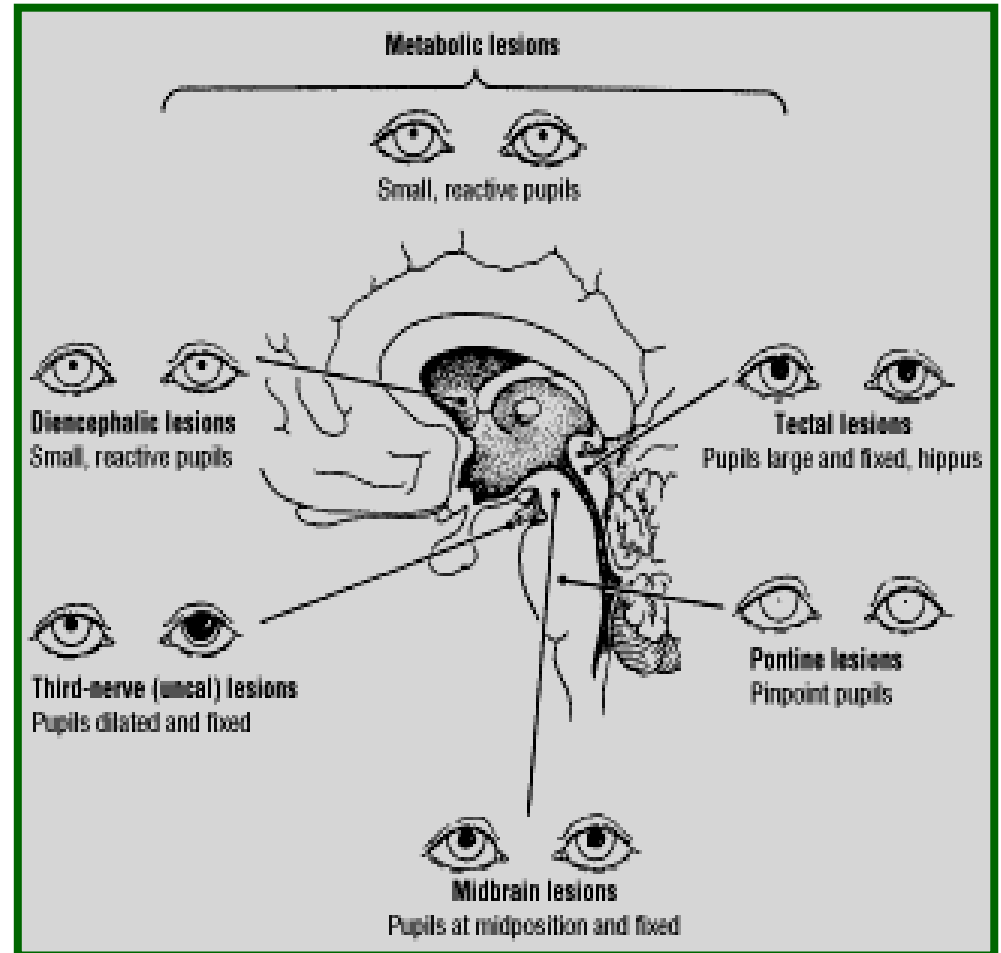
Külső jelek

Basilar Skull Fractures

Pupillák

- Mko. reagál, szimmetrikus: metabolikus ok
- Kivéve cerebellaris vérzés vagy infarktus: lehet egyforma és kezdetben reagálhat
- Thalamus feletti és pons alatti lézió általában nem okoz pupilla-rendellenességet, kivéve Hornert (cervico-thorac átmenet)

Agytörzsi reflexek

- pupilla (anisocoria? reakció?): II, szimpatikus és paraszimpatikus III
- babafej tünet (III, IV, VI, + FLM).
- cornea reflex: afferens: V; efferens: VII.
- kalóriás reakció: VIII; FLM és III, IV, VI.
- garat reflex: afferens IX; efferens X.
- spontán légzés

Légzés

- **Cheyne-Stokes:**
  - hypo és hyperventilatio váltakozik.
  - Bilaterális vagy diencephalis károsodás bárhol az előagy és a pons között.
- **Centralis neurogén hyperventilatio:**
  - a pons centralis tegmentuma, ventralisan az aqueductustól vagy a IV. kamrától
  - 40-70/perc. *Ha $pO_2 < 80 \text{ mm Hg}$ vagy $pCO_2 > 40 \text{ mm Hg}$, más okot keressünk!*
- **Apnoes légzés:**
  - megnyúlt inspirium, szünet, kilégzés.
  - A pons dorsolateralis alsó fele.
- **Cluster:**
  - magas nyúltvelői laesio
  - periodikus, ritmus,
  - az amplitudó irregularis, a szünetek hossza is változik
- **Ataxiás:**
  - a ritmus, az amplitudó változik,
  - medullaris, preterminalis

Motoros válasz fájdalomingerekre

Supraorbital pressure

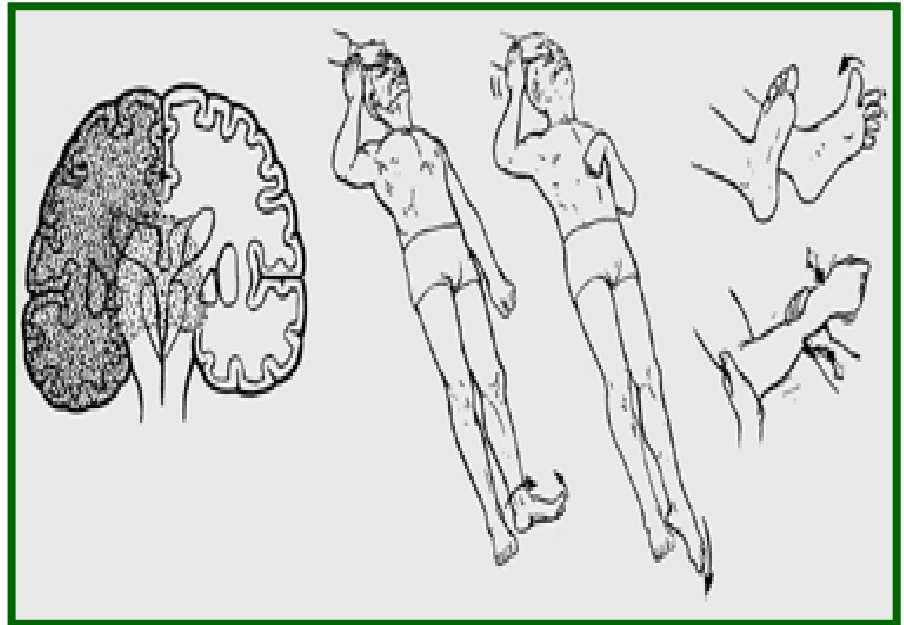
Nail bed stimulation

Sternal stimulation

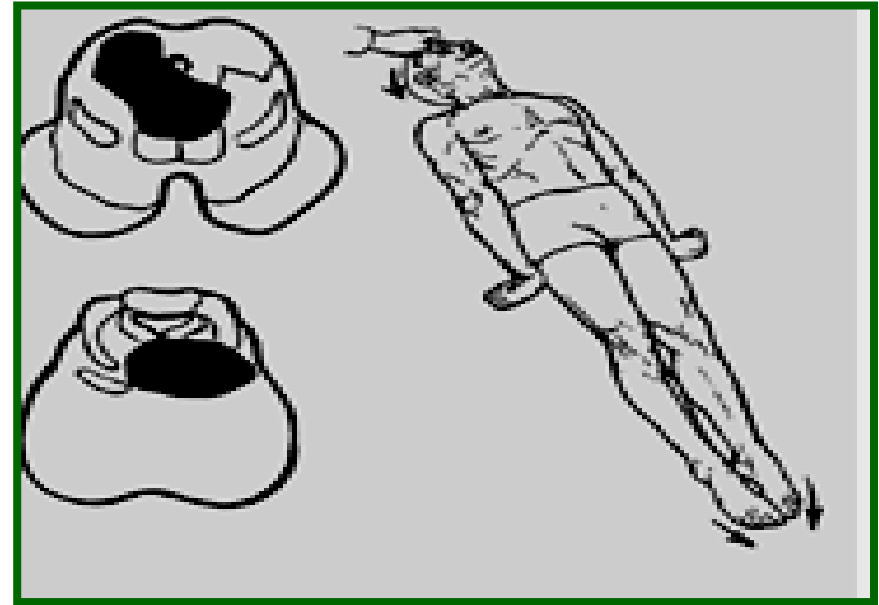
Decortication

- hajlítás könyökben, csuklóban,
- lézió a nucleus ruber fölött

Decerebratio

- Befelé rotált, addukált felsővégtag
- A csuklóban, alsóvégtagban extenzió
- Kétoldali mesencephalon, pons károsodás

Causes of Coma: "SPITE ME NOT"

S space-occup. lesions

P psychiatric

I infectious/inflamm.

T trauma

E endocrine

M metabolic

E epileptic

N neoplastic

O oxygen lack/other

T toxic

Coma-az etiológia, mint prognosztikai faktor

	Halál	Perzisztáló vegetatív állapot	Súlyos maradvány-tünetek	Enyhe maradvány-tünetek	Jó kimenetel
Hypoxia- ischaemia	58	20	11	3	8
Cerebro- vascularis	74	7	12	4	3
Metabolikus	47	6	15	7	25
Összes	61	12	12	5	10

A coma súlyossága, mint prognosztikai faktor

	Kimenetel (%)					
	GCS	Halál	PVS	Súlyos maradvány	Enyhe maradvány	Jó kimenetel
Szemnyitás	1	64	12	12	4	8
	2	49	15	12	6	18
Motoros funkció	1	78	10	6	3	3
	2	66	13	12	4	5
	3	48	23	10	4	15
	4	47	9	20	7	17
Verbalis válasz	1	66	10	12	4	8
	2	40	9	10	11	30

A coma fennállásának ideje, mint prognosztikai faktor

	Kimenetel (%)				
	Halál	PVS	Súlyos maradvány	Enyhe maradvány	Jó kimenetel
Beérkezéskor	61	12	12	5	10
1 nap	65	15	8	2	10
3 nap	61	25	6	1	6
7 nap	42	42	10	3	3
14 nap	25	67	8	0	2

Az agytörzsi reflexek 24 óra után és a coma prognózisa

	Kimenetel (%)				
	Halál	PVS	Súlyos maradvány	Enyhe maradvány	Jó kimenetel
Hiányzó oculo-cephalicus	92	3	2	2	1
Hiányzó oculo-vestibularis	96	1	1	1	1
Hiányzó cornea	97	3	0	0	0
Hiányzó pupillareakció	93	4	2	0	1

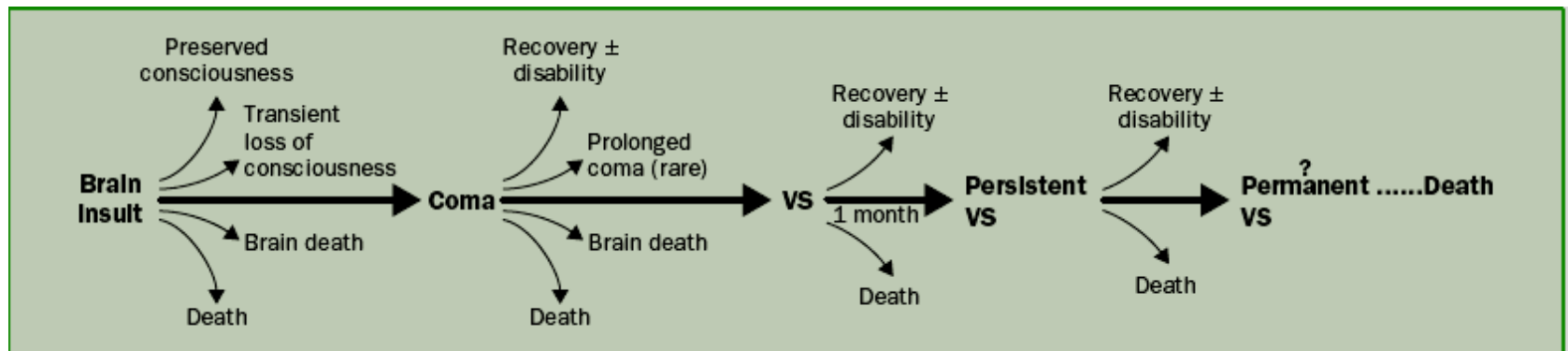
A neurológiai tünetek kombinációi felvételnél és a prognózis

	A legjobb kimenetel 1 év után (%)		
	Halál/PVS	Súlyos maradvány	Enyhe maradvány/jó kimenetel
Az alábbiak közül 2 hiányzik: •Cornea •Pupilla •Oculovestibularis	97	2	1
Jobb, mint fent, de motoros válasz nincs	80	8	12
Jobb, mint fent, de a motoros válasz rosszabb, mint elhárító mozdulat	69	14	17
Jobb, mint fent, de nincs vocalisatio	58	19	23
Jobb mint fent + vocalisatio	46	13	41

Módosított GCS (Cook és Palma, 1987)

- **Szemnyitás**
  - Spontán
  - Felszólításra
  - Fájdalomra
  - Nincs
- **Mozgás válasz**
  - Utasítást teljesít
  - Hárító mozgás
  - Flexiós mozgás
  - Extenzió
  - Fájdalomra sincs mozgás
- **Köhögés**
  - Spontán, erős
  - Spontán, gyenge
  - Csak leszíváskor köhög
  - Nincs
  - Nincs köhögés
- **Légzés**
  - Felszólításra
  - Intubálva spontán légzik
  - Spontán légzés mellett gépi lélegeztetés
  - A gép ellen légzik
  - Nincs légzés

Az agykárosodás potenciális kimeneteli lehetőségei

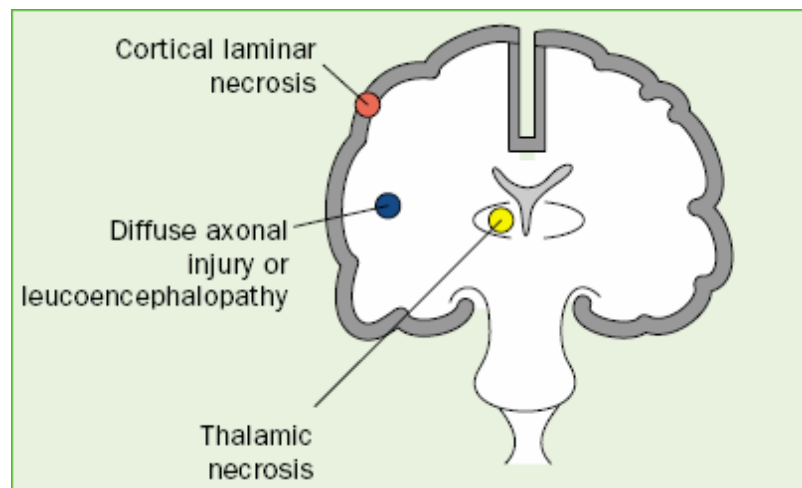
A tudatzavarok összehasonlító jellemzői

	Percepció	Alvás- ébrenléti ritmus	Agytörzsi funkciók	Agyi metabolizmus
Coma	-	-	±	↓↓
Vegetatív állapot	-	+	±	↓↓↓
Minimális válaszkészség	±	+	±	↓
Locked-in syndroma	+	+	↓	↓
Agyhalál	-	-	-	↓↓↓↓

A perzisztáló vegetatív állapot legfontosabb okai

- A cortex extenzív károsodása
- Kiterjedt fehérállományi károsodás
- Kiterjedt thalamus károsodás

A PVS prognózisa

Panel 3: Prognosis of PVS*

	Percentage at month*		
	3	6	12
Adults			
Trauma (n=434)			
Dead	15	24	33
PVS	52	30	15
Aware	33	46	52
Non-traumatic (n=169)			
Dead	24	40	53
PVS	65	45	32
Aware	11	15	15
Children			
Trauma (n=106)			
Dead	4	9	9
PVS	72	40	29
Aware	24	51	62
Non-traumatic (n=45)			
Dead	20	22	22
PVS	69	67	65
Aware	11	11	13

Delirium

- „Zavartság”: nem orvosi terminus technicus, nem javasolják alkalmazni
- Delirium: etiológiailag nem specifikusorganicus cerebralis tünetegyüttes, melynek jellemzői:
  - Tudatzavar
  - Figyelemzavar
  - Percepcióz zavar, orientációz zavar
  - Gondolkodási zavar
  - Memóriazavar
  - Psychomotorium megváltozása
  - Emotionalis változás
  - Az alvás-ébrenléti ciklus megváltozása

Gyakoriság

- A kórházi előfordulási gyakoriság: 10-20%
- A hospitalizáció során bármikor jelentkező delirium aránya széles határok között változik: 4-30%
- A 70 év fölöttiek 25%-ában

A delirium leggyakoribb okai

- Primaer neurologiai
- Systemás betegség
- Külső tényezők

Primaer neurologiai okok

- Infekció: meningitis, encephalitis
- Vascularis: SAV, ICH, Ischaemia, subduralis haematoma, SVT
- Tumorok
- Epilepsia
- Fejsérülés
- Gyulladás: SM

Systemás betegségek

- Metabolikus és nutricionális:
  - Hypo-és hypernatraemia, hypercalcaemia
  - Hypoxia
  - Cerebralis hypoperfusio
  - Hypo-hyperglycaemia
  - Porphyria
  - Acidosis
  - Thiamin hiány
- Endocrin:
  - hypo-hyperthyreosis
  - Cushing-kór
  - Hyperparathyreosis
- Infekció:
  - Húgyúti és tüdőinfekciók
  - Sepsis

Extrinsic faktorok

- Gyógyszerhatás
- Gyógyszermegvonás
- Egyéb toxicus anyagok (CO, oldószeresek)
- Fájdalom
- Obstipatio, vizelet retentio

A delirosus tudat okai

- I** Infection
- W** Withdrawal
- A** Acute metabolic
- T** Trauma
- C** CNS pathology
- H** Hypoxia

- D** Deficiencies
- E** Endocrinopathies
- A** Acute vascular
- T** Toxins/drugs
- H** Heavy metals

A delirium klinikai formái

- **Hyperactiv:**
  - Psychomotoros nyugtalanság, esetleg agresszivitás
  - Szokásos ingerek is heves, oda nem illő reakciót váltanak ki.
- **Hypoactiv:**
  - Csökkent psychomotoros aktivitás és aluszékonyság
  - Nehéz kapcsolatba vonni.
  - Hallucinációk előfordulhatnak

Confusion assessment method (CAM)

Acut jelentkezés, fluktuáló lefolyás	Heteroanamnesticus adat: megváltozott-e a korábbihoz képest a viselkedése? A viselkedészavar fluctuál-e?
Figyelemműködési zavar	A beteg figyelme felkelhető-e, tartósan a tárgyra fókuszálható-e és terelhető-e?
A gondolkodás desorganisatioja	Fő jellemző a célképzet változása, illogikus, vagy nem követhető gondolkodásmenet
A tudatállapot megváltozása	Klinikai becslés alapján hova sorolom a beteg tudatzavarának súlyosságát.

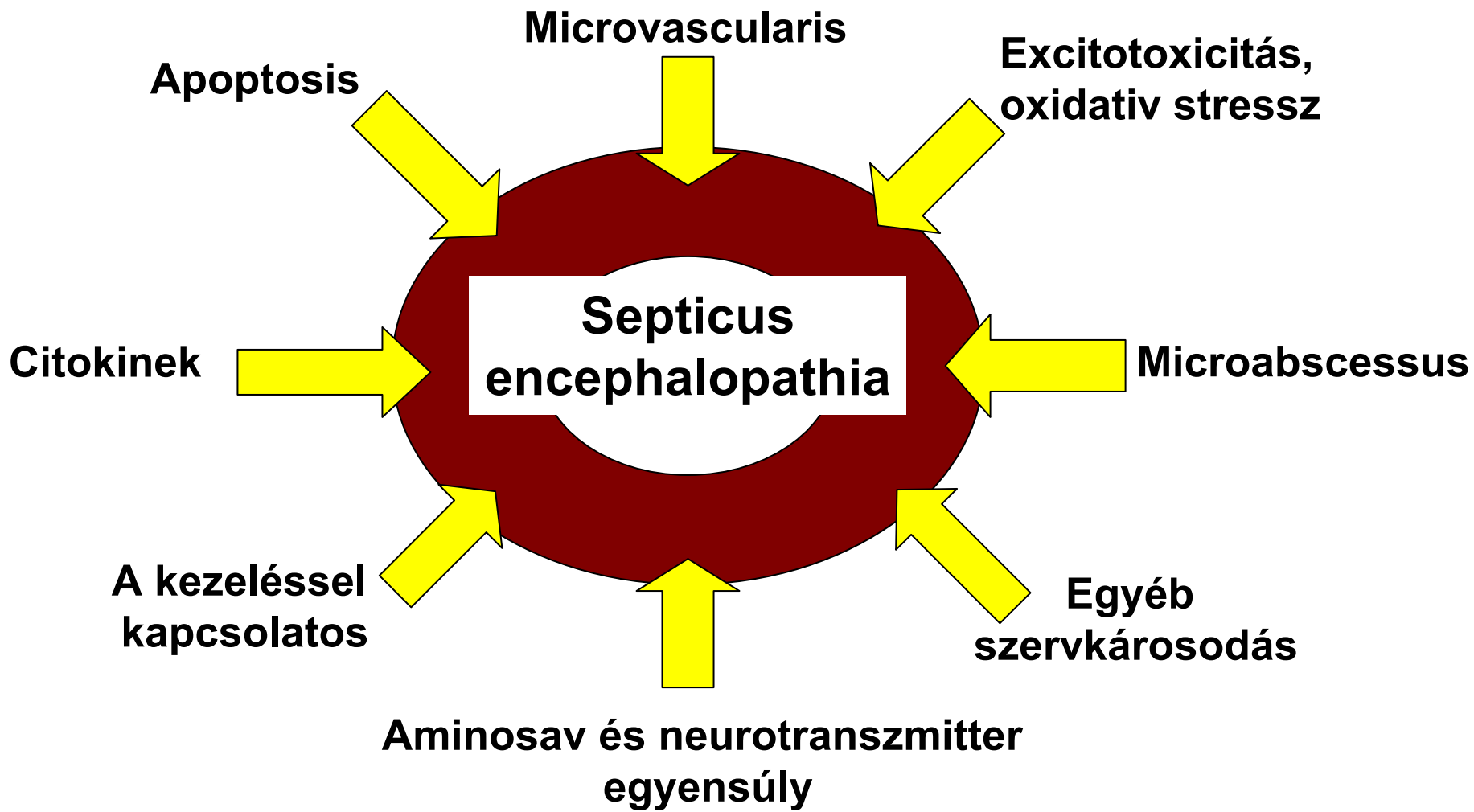
Septicus encephalopathia

A SAE definíciója

- Az agyi funkciók
  - Acut,
  - Reverzibilis
  - Generalizált károsodása
- Nem központi idegrendszeri infekció okozza

Epidemiológia

- Az ITO-n előforduló encephalopathiák leggyakoribb formája
- Gyakorisága: 9-71%
- Sokszor a legelső tünet
- A bakteriémiával rendelkező betegekben
  - 87%: kóros EEG
  - 70%: idegrendszeri tünetek
  - 46% feküdt ITO-n (*Wilson*)

A folyamat fázisai

- Metabolikus eredetű funkciózavar
strukturális elváltozás nélkül
- Strukturális változás

Pathohistológiai leletek

- **Macroscoposan** általában semmi (határterületi infarctus súlyos, elhúzódó hypotensioban)
- **Microscoposan:** főleg a kéregben, de a fehérállományban és a gv.-ben is
  - normalis
  - disszeminált microabscessusok
  - multiplex, microscopicus infarctusok
  - purpurák
  - centralis pontin myelinolysis

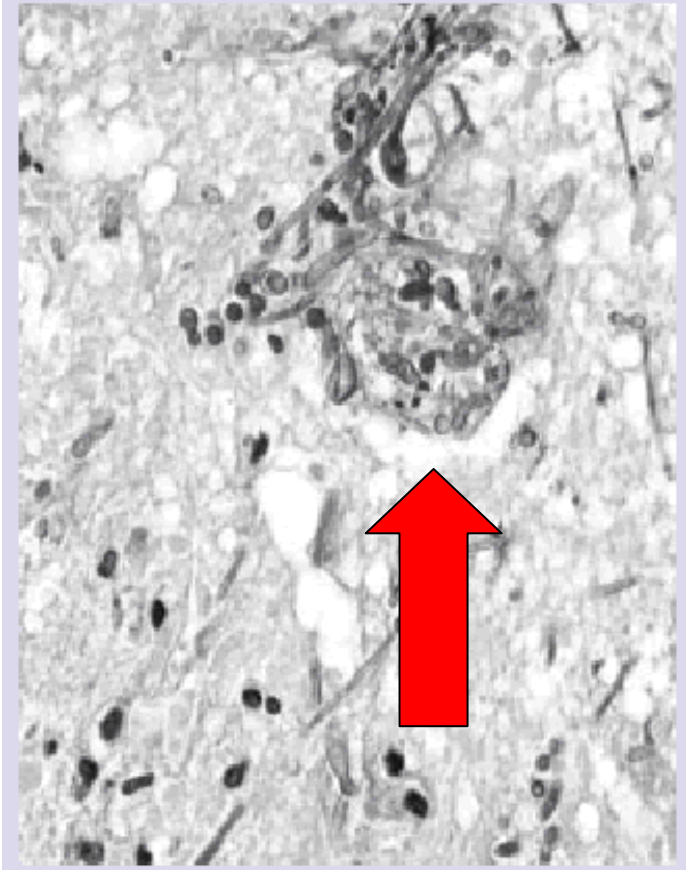
Microvascularis zavar

- Csökkent CBF (CMRO₂ is), emelkedett CVR, a CO₂-reaktivitás csökken
- Okai:
  - Citokin produkció → eNOS gátlás → vasoconstrictio
  - Procoaguláns aktivitás
  - Capilláris átérésztés nő (citokinek, szabadgyökök)

Microabscessusok

- Jelentőségük nem ismert
- Pathologiai diagnózis
- Nem agonalis
- Autonom dysfunctio?
- Másodlagos progressziót okozhat (mediator)

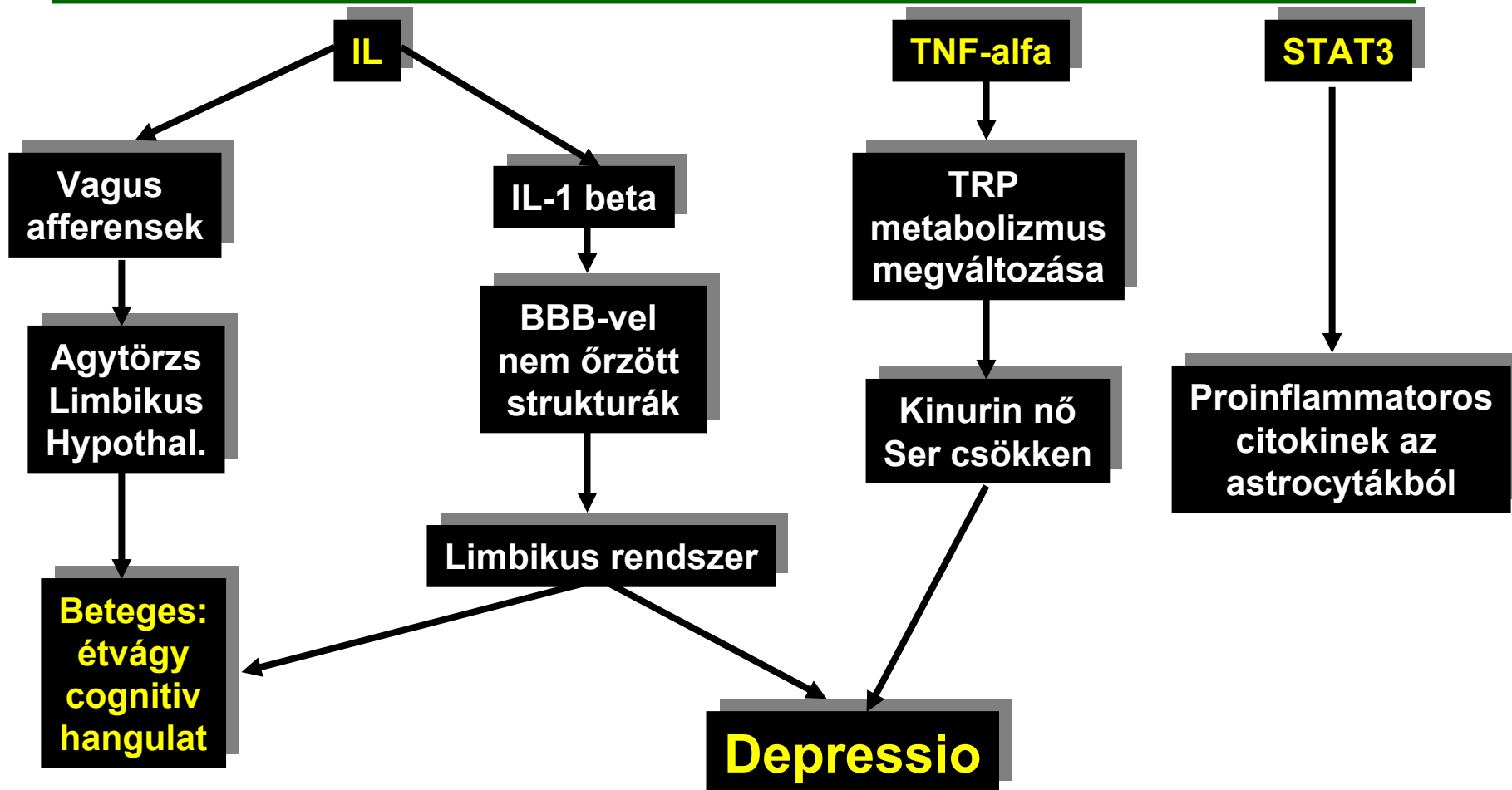
Figure 1. Microabscesses in the encephalon of a 48-year-old man deceased from severe polymicrobial septicemia.

Aminosav és neurotranszmitter egyensúlyi zavar

- Az aromás/elágazó láncú aminosavak aránya a plazmában megnő
  - sepsisben elhunytak: az aromás AS-ak koncentrációja magasabb
  - APACHE-score és aromás AS-szint korrelál
- Háttér: IL-1, TNFalfa, endotoxin hatása
- Következményei:
  - norepinephrin
  - dopamin
  - serotonin koncentráció csökken
  - GABA-erg zavar

A citokinek hatása

Egyéb szervek működészavara

- Májfunkció romlás
- Vesefunkció romlás
- ARDS

Excitotoxicitás és oxidatív stressz

- LPS + citokinek: iNOS aktiváció→peroxid képződés
- Glutamátszint emelkedés→NMDA hatás
  - Csökkent glutamát bomlás
  - Sejtduzzadás, ionpórusok megnyílása→Glu kiáramlás
- Csökkent endogén antioxidáns hatás (pl. aszkorbinsav)
  - Gyors elhasználódás
  - Nincs de novo szintézis

Apoptosis

- TNF-alfa stimulálja
- Mitokondriális károsodás → apoptosis fokozódik

Tünettan

- A mentális status megváltozása
- Motoros tünetek:
  - Izomtónus fokozódás
  - Akaratlan izommozgások: myoclonus, convulsio
- Agyidegi tünet általában nincs
- Polyneuropathia: a SAE-s betegek 70%-ában
- Renyhe reflexek

Súlyossági formák

- I. Észrevevési-, koncentrációs- és memóriazavar
- II. Zavartság, térbeli és időbeli tájékozatlanság
- III. Sopor és izommerevség, izomgörcsök, tekintészavarok, paresis
- IV. Coma

Diagnosztikus tesztek

- EEG
- CT
- MRI
- Liquor
- Egyéb, biokémiai vizsgálatok

EEG

- A leginkább érzékeny
- Tükrözi:
  - A súlyosságot
  - A javulás tényét
- Nem prognosztikus a javulásra
- EEG vs. mortalitás:
  - normalis EEG: 0%
  - Theta: 36%
  - Delta: 36%
  - Burst suppression: 67%

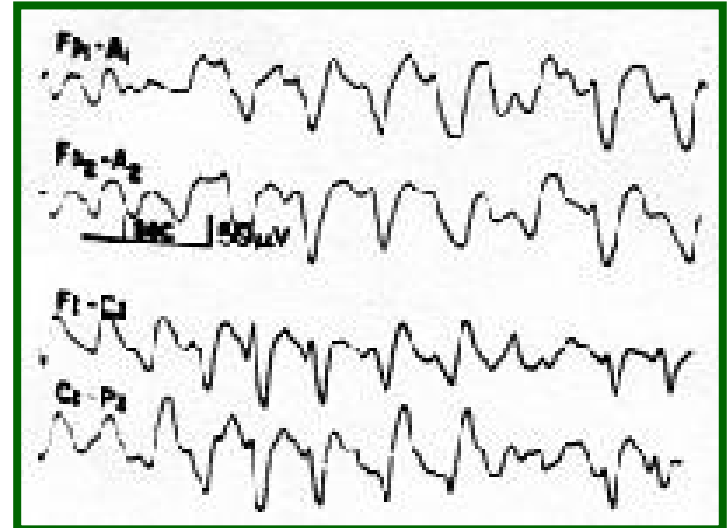
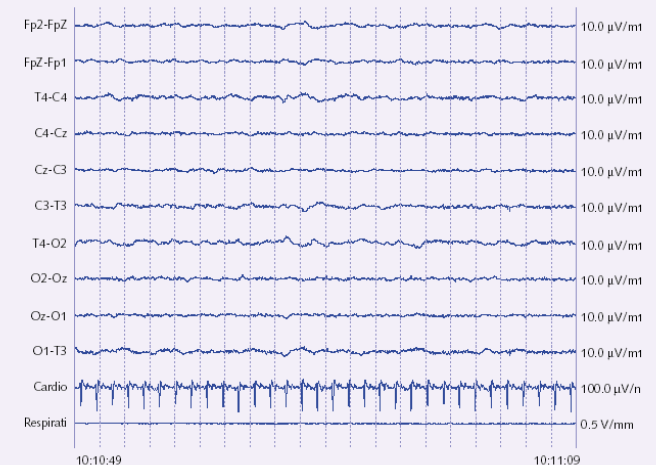
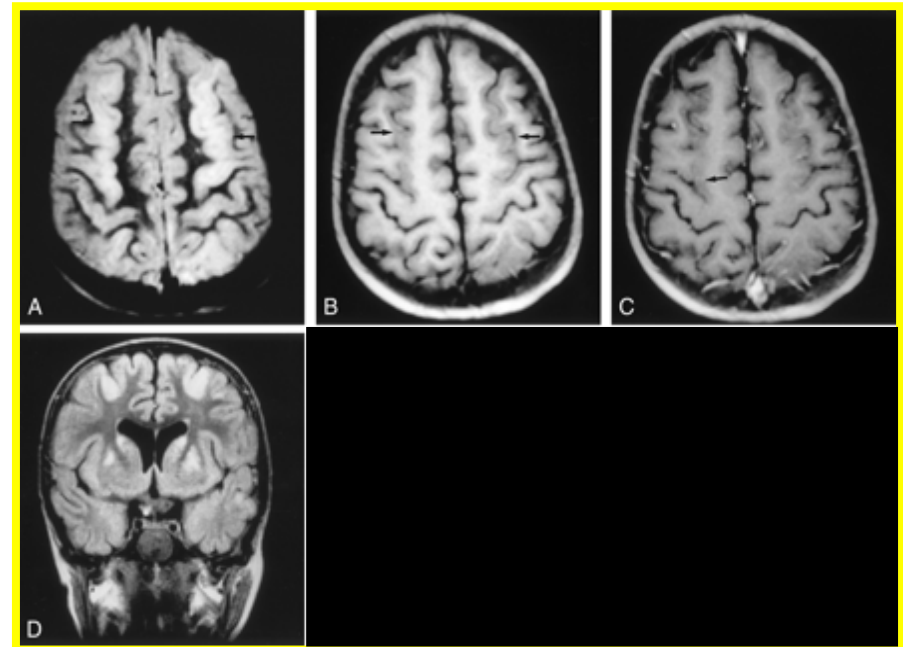

Figure 2. Electroencephalographic recordings showing diffuse slow waves in a 63-year-old man with severe *Staphylococcus aureus* pneumonia.

Koponya CT és MR

- **CT: általában normális**
- **MR:**
  - Normális
  - Vasogen oedema
  - Corticalis hyperintenzitás

Liquor

- Enyhe fehérjetartalom emelkedés
- Normális sejtszám
- Nincsenek gyulladáso jelek

Egyéb biokémiai vizsgálatok és a SAE súlyosságának kapcsolata

- Urea
- Creatinin
- Bilirubin
- AP

Kezelés

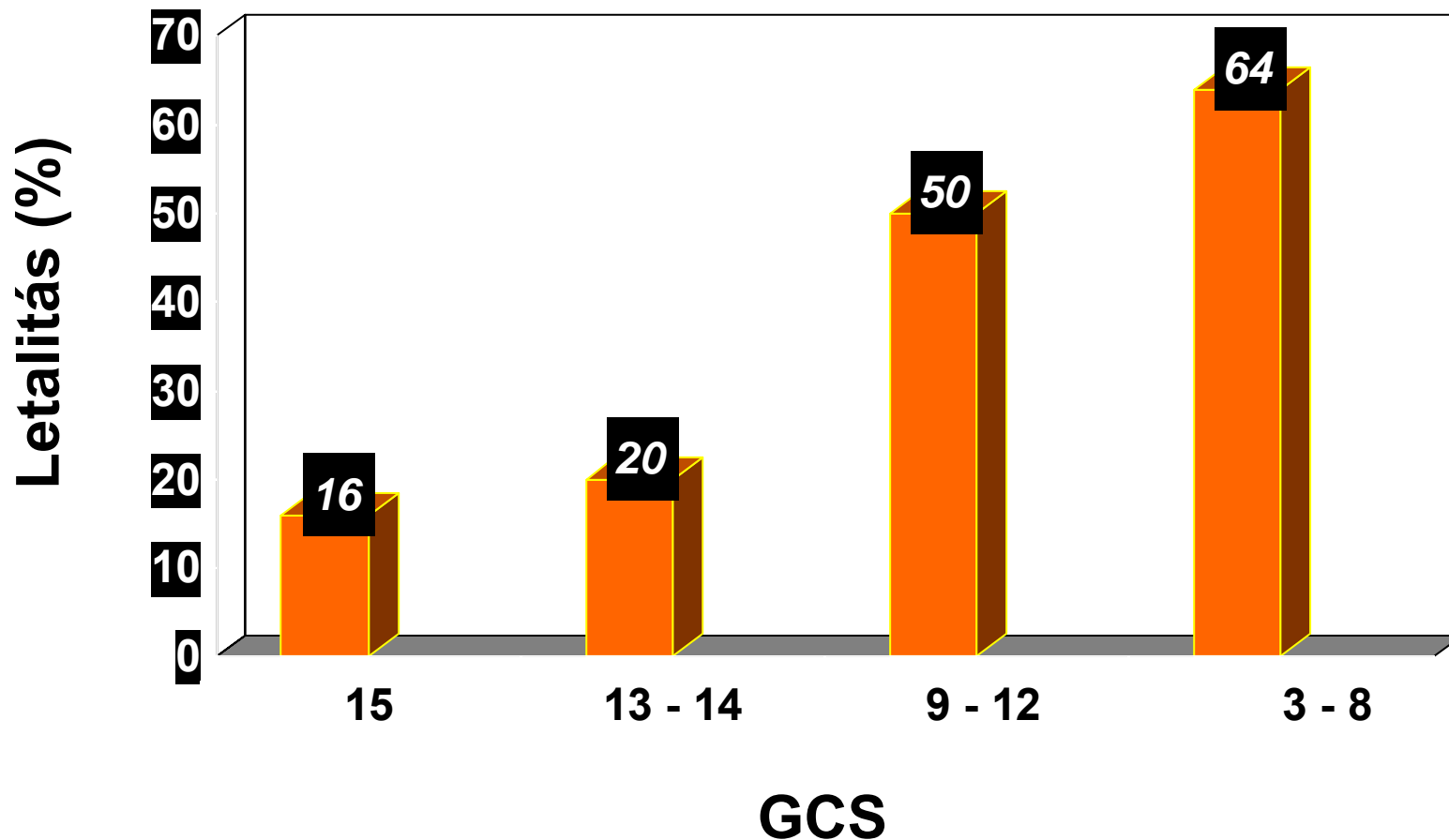
- Nincs evicencia-alapú kezelés
- Antiepilepticum: phenytoin?
- Elágazó láncú aminosav?
- A procoaguláns állapot csökkentése (aktivált protein C)
- Szabadgyök-fogók (aszkorbinsav)?
- Oestrogén?

Prognosis

- Reverzibilis:
  - Nincs makroszkópos eltérés
  - Nem mutatható ki patogén a CNS-ben
- Letalitás: 50%
(encephalopathia nélkül: 0-26%)
- GCS: jó prognosztikus faktor

A GCS és a letalitás közötti összefüggés

Néhány gyakrabban alkalmazott score-rendszer

Ramsay score

- A beteg éber, feszült, agitált, nyugtalan
- Éber, kooperáló beteg, tájékozott, nyugodt
- A beteg aluszékony, utasítást teljesít
- A beteg alszik, de a glabella kopogtatására, vagy kiabálásra élénken reagál
- A beteg alszik, renyhén reagál a különböző stimulusra
- A beteg nem reagál a körömágy nyomására, vagy más fájdalmas ingerre

Comfort score

Éberségi szint	Nyugodtság nyugtalanság	légzés	mozgás	vérnyomás	pulzus	Izom tónus	arc kifejezés	pont
Mélyen alvó	Nyugodt	Nincs köhögés és spontán légzés	Nincs mozgás	csökkent	csökkent	tónustalan	relaxált	1
Felszínesen alvó	Enyhén nyugtalan	Van spontán légzés, de nem befolyásolja a gépi lélegeztetést	Ritka, gyenge mozgás	egyenletes	egyenletes	csökkent	norm	2
Aluszékony	nyugtalan	Alkalmanként köhög, v ellenáll a lélegeztetésnek	Gyakori gyenge mozgás	Nem jelentős emelkedés 15%	Nem jelentős emelkedés 15%	norm	Feszültség enyhe jelei	3
Éber, figyelmes	Nagyon nyugtalan	Aktívan ellenelégzik a respirátornak, rendszeresen köhög	Erőteljes végtagmozgás	Több mint 15%-os emelkedés	Több Mint 15% emelkedés	fokozott	feszült	4
Túlzottan élénk	rémült	Küzd a respirátorral, köhög, csuklik	Erőteljes mozgás a törzsön és a fejen is	Folyamatos emelkedés	Folyamatos emelkedés	Extem rigiditás	eltorzult	5

Comfort score-értékelés

- Az intenzív osztályon szedált betegek megfigyelésére.
- Gyermekek monitorozására is használható, mert kortól független paraméterek megfigyelésén alapul.
- A vizsgálat során nem alkalmazunk semmilyen külső stimulust.
- Az adható pontok összes értéke 8-40.

- 8-16 mély szedálás
- 17-26 felületes szedálás
- 27-40 elégtelen szedálás
vérnyomás

Richmond Agitation-Sedation Scale (RASS)

Pont	Megnevezés	Leírás	Inger
4	Hadakozó	Nyíltan hadakozik, erőszakos, környezetére veszélyes	Nincs
3	Nagyon zavart	Kitépi a katétert, tubust, agresszív	Nincs
2	Zavart	Gyakori akaratlan mozgások, küzd a lélegeztetőgéppel	Nincs
1	Nyugtalan	Feszült, de nem mozog, nem agresszív,	Nincs
0	Éber, nyugodt		Nincs
-1	Aluszékony	Nem teljesen éber, de azonnal ébred, szemnyitás, szemkontaktus >10 sec	Hang
-2	Enyhén szedált	Rövid időre ébred, szemnyitás és kontaktus < 10 sec	Hang
-3	Közepesen szedált	Mozgás, vagy szemnyitás hangra, de nincs szemkontaktus	Hang
-4	Mély szedáció	Nincs válasz hangingerre, de fizikai ingerre szemnyitás és mozgásválasz van	Fizikai
-5	Ébreszthetelen	Sem hang, sem fizikai ingerre nem reagál	Fizikai

Sedation-Agitation Scale (SAS)

Pont	Megnevezés	Leírás
7	Veszélyesen agitált	Kiszedi magából az endotrachealis tubust, a katétereket, megpróbál kimászni az ágyból, bántalmazza a kiszolgáló személyzetet, dobálja magát az ágyban
6	Nagyon agitált	A verbális megnyugtató kísérlet ellenére sem nyugszik meg, elharapja az endotrachealis tubust, fizikai kényszerrel igényel
5	Agitált	Szorong, vagy kissé agitált, megpróbál felülni, de verbálisan megnyugtatható.
4	Nyugodt és kooperáció képes	Nyugodt, könnyen ébreszthető, az utasításokat teljesíti
3	Szedált	Nehezen ébreszthető, verbálisan vagy enyhe fizikai ingerekkel, az utasítások egy részét teljesíti, de visszaalszik
2	Mélyen szedált	Fizikai ingerekre ébredési reakció van, de nem kommunikál és utasításokat sem teljesít. Spontán mozgásai lehetnek
1	Ébreszthetetlen	A fájdalmas ingerekre adott reakció minimális, vagy hiányzik, utasításokat nem teljesít.